

Martin Torkelson. F-20b

Så eg ha sakt va eg berre tre år gammal når me reiste ifrå farmen å flutte te byen, men eg va bestandi huga te å kamma út på farmen ijen å jøre da bestandikt når eg kunde. Å eg va dær når eg ^{var} ain gansje stor gut å arbeidde om ~~somran~~ å lite grann om vinteren; dar va ain ekte gammal nårske plass dar sò dai hadde nårske sjikka. å me fekk ~~tkjenna mangge farsjellige~~ mangge falk frå mangge farsjellige dela tå nårge. Nettup runt dar sãm me levde va dar flere soringgar, å dai var bestandig så -- slike gone tkjirkefalk. Haringgane va itkje solais, dai vilde bestandikt ha lite grann moro um einan. Eg huksar ain tå dai gamle soringgane so kaltes får Ivar Dommarsnes. Ein vår vaor bygde han et nytt hus, å sjikken va at me skulde innvia huse mæ ain dans. Dæ va ain tre eller fira guttar -- brør, så va gansje bra spelemenn å dei reiste upp te denne her gamle Dommarsnesen å spore han om dei kunne få låv te å ha dans i huse hans. Men detta likte ikkje han. Han såog påo dai ain stund å dao svarde han, "Nai, sa han, me æ tkje so Haringgane me, dans te kvar kvall."

Men når me har brudlaupar så hadde me dans å ~~me~~ me hadde mytkjy moro. Dæ va sjikkjen bestandi ~~te ha~~ te ha brudlope i tkjyrkjo. ~~so~~ Så tkjorde dai haim å dar hadde dai middag å s"supper" te bruka ait enggelst our, å så fekk me eta ijenn um midnatt å summe so va dar so lendje fekk eta om ~~me~~ mårånden. Å sjikken va bestandit at dai hadde bomenn so reiste runt å ba falk te kamma te brudlope. Å summetier va dæ so ~~so~~ manje so tre eller fira hundra dar. Å so snart ~~me~~ me fekk sjao at hestane te præsten var ferdige te reisa så ~~kunde~~ kunde du spelemannane bynna te spela ~~danseslaottar~~ danseslaottar.

E huksar val ~~ait~~ eit brudlop i våren tå aore atten hundrede å ni å nitti. Før helde da aore så hadde dæ -- var dæ alt så var nødverdikt ~~sk~~ var te reisa te tkjyrkjen mæ præsten eller te en "justice of the peace" sãm me saiei, å jifta sæg. Men låv at dai måtte ha en "license", en "wedding license", te bruka de engelske ore, å ~~me~~ dæ mæste -- dei måtte få da laisense femm daga

føre brudlope. Ein ~~vann~~ min skulde jifta seg den vaoren, å han fekk ikkje veta om ~~denna~~ ^{er} ~~her~~ ~~nya~~ nya låven før hell mesta femm daga[#] før dajen så bryllope has -- bryllope sku vera. Så tok han hestane å kjørde te kaontisiten, ^{der} ~~så~~ så embetsmannen va så skulde skrive ut laisens. Men ~~da~~ ^{naor} han kãm ^{der} ~~da~~ så måtte han færtelja atte jentao va bare sötten aor gammal å då va da nödvendikt å ha låv ifra far henna føre laisensen ~~kun~~ kunne vera utskreven. Så måtte han tkjøyra haim ijenn omkring femm mil å finna svågeren å ræisa mæ hann bak te byen ijenn å så kjøyre haim. Han tkjøyrde omkring seksti mil den dajen tænkje eg. Me hadde ikkje telefon ell noko slikt ~~dai~~ dagane. Ja so va dæ --

F-20c

På bröllepsdajen va eg te kjørkje gansje tiligt å eg sto framfor kjørkje naor denne vennen min tkjøyrde opp. Han hadde tkjøpt seg ein ny "buggy" så me kalte da, å han hadde et par onge hestar å nye seler å all ting va gansje kjekt å dar tkjøyrde han upp te tkjörkjo me brue hans, å ho steig ut ifrao båggien å han venta mæ taumena i næven, å visste ikkje ~~nettop ka~~ ^{nettop ka} han skulde gjera, så raiste eg upp å tok ~~hæstane~~ hestane å tkjøyrde burt te ~~axt~~ ^{ett} tre å batt di fast te tree. Å eg hadde ikkje meir hell jort detta her når bror hans kãm springande ut ifrao kjyrkja så fort han kunde å han tok hestane å tkjøyrde ut, næsten velta um båggien når han tkjörde ut ao tkjörkjegaren å upp ~~va~~ væien så fort han kunde tkjøyra å eg tænkte han va gal. Men så raiste eg inn i tkjörkjo å dar va all ting stilt, da va ikkje nåkon ting så hænte, å eg kunn inkje finna ut ka dæ va så fæilte at bryllups-seremonien itkje va i gang. Eg måtte venta omtrent en hall time å, så bjunte præsten å jifta dæi å då fant eg ut at han hadde gløymt denna her kjær--dyra laisensen hæima i andre klæane hans. Men etter dæi vart jifte, så raiste me i hæime te brue å dar hadde me ^{et} ~~axt~~ gansje stort brydlåp. Me hadde middag å så ~~kjema~~ aot me omtrent klækko saks å ^{ijenn om} ~~midnatt~~ å me danste te sole kãm opp gve hæugane te

æust. Å itte darså jekk me haim en fira-fem mil, eller aotta hell ni "kilometers" såm di saie i ~~þ~~ropa.

(Jul) Ja, me hadde naturlivis juletree, slik så e almindelè hær i lande. Men så brukte me te gao julebukkar ganske mykje. Eg har jort ~~dakta~~ herdetta her, Eg har roist ut på slike julebukktura. Me hadde pao klær å maskar så at ikkje nãkkr þu me tkjenna áss å me helt på me altslaks spøk, jekk frao den æine nabbo te dn andre å når me kãm te ain plass, så hadde di bestandikt nãkkr^e gått te eta å me nesten å aot áss i^{om} jæl x vintaren. Får en flaire dagar så jorde ikkje me nãkkr stort ant el te sjao ette kuena å krøtturena å slikt. Me jorde dæ minste arbæi såm me kunde å hadde så mykje moro så me kunde om ~~vintaren~~ vintaren.

(Hearing?) Å, du mæine Apsalon Brynjilsen? Ja hanx va æin ~~Springs~~ Spring, eg huksa at ~~æn~~ ^{en} dakter ðell læge helle dakter så kãm ifrá nãrge, dakter Thomas Bodum, en rikti sver dakter ifrá Norge, sa te han æi venda, "Apsalon, Apsalon mann i Biver Krikk, å så va han, han va ikje v fin, men han va æin ~~sax~~ tã Sþringane, å han likte bestandikt å fãrtelja at han varen sver kar, han hadde arbæid får æin så heitte ~~lisse~~ Olsen på Instavodl. Eg skal like atte ^{ain tao} æin ~~tã~~ sossjentådne mine, en gutt så hæite Nils Odve, var hær, ~~me~~ han kunne hærma ætter dænna hær fyren å kunne fãrtelja ~~me~~ æm han å ~~nãkkr~~ nãken manje andre så du kan terkja pao. Æi venda fãrtelte han om denne her fyren Apsalon, så han hadde vå på fissje i Nãrge, å så kãm vinden opp gansje stærk å de kãm ðen ~~þ~~ så kãm dæi i land. Naor denne her fyren Apsalon fãrtelte um detta her, så ~~me~~ æm þu æm å på ~~kuik~~ bummelen å lot dæ stao tãl, å naor me kãm tett innæot strãnde, så sto æille fine jentædne på strãnde^æ å gret, får dã tengte di Apsalon var blæiven. Men neiggu var ikje eg bleiven, ~~me~~ neiggu um eg da va.

(En dag på farmen) Om vinteren så va der ikkje stort ant el te passa pao hæstar^{ane} å ~~ka~~ mjælka kuena å så måtte me -- så måtte me ut å hægga ve å nåke slikt. Der va kje stort te jera om vinteren untakan te passa på mjæltkje å slikt. (Måltider) Å ja, me va kje så sterke så dæi va på andra kantar, me måla mål um mårenden, umtrænt klåkko sjæu el noke slikt, å so middagsmat, å ittemiddajen umtrent klåkko fire ælde fæmm å sæinare. Men um summaren så var dæ gansje hart arbaid. Me var oppe å mjælka før "^{breakfast} ~~breakfast~~", så me sai. Å så arbeidd me i file hæile fõremiddajen å så hadde me middag klåkko tåll å venta kansje ein hall time ittemiddag å så arbeidd me i fila omtrent klåkko fæmm um ittemiddajen, å då hadde me kaffi um ittemiddajen, å så arbeidd me dess dæ va mørkt å itte dæ va mørkt så mjælka me kuena.

(Dyr på farmen) Å, me hadde hæstar. Eg huksa atte når han far va-- først kâm på farmen, så færtalte dæi at han hadde åksax åkser, men æg kan ikkje huksa ant hell hæstar får arbeidskvæg. ~~Mæxæg~~ (Kuer) Å, me hadde en tkjue kuer el noke slikt, å så hadde me kalvar å åaringgar å slikt. (Hadde kuene navn?) Å ja, dæi hadde navn, dæi hadde navn, men størstedelen tå dæi va ænggelske navn så me brukte. Eg huksa æi så va svart, dify så kalte me ho "Linback". Da e æit alminlele ænggelske navn. (Hvem stelte me kuene?) Å, Karan, dæ va karan så jæxax jorte dæ, men kvinnfålke jælpte å mjælka. (Hvor hadde di dyrene?) Mæ hadde æin bygning. Me brukte bestandig te kalla da æin "bane", da vil sæia dæ ænggelske ~~æx~~ "barn". Å me brukte ore "bane." Å so hadde me æin bæisment, dæ vil sæia æin tkjellar und^{ar} dæ banen, men dæ va åpent på dn æine sid. Å sæinare så hadde me æit k vattn, å en tænk--me lyte brukte ænggelske or for mykje ^{ta da} ~~kæxax~~ me sæie. Me hadde ^{en} ~~sæixax~~ tænk å så hadde me en fyr i tænkken så atte vatne va varmt nåk så kuena kunde drikka fåruten te verta fæne.

(Folklore?) Å næi, inkje un -- Næi, han færtalte aldri nåke slikt. Eg hæure litt om at dæi sa at i Nærgæ hadde fælk tru på underjordiske fælk.

Men dæ va ikkje noko slikt iblant fålk.

(Fisking) Me hadde ~~æix~~ en riktig bra bekk me k "trout" på farmen vaor, å dær jekk me bestandi på fiske um summaren. Men -- dæ æ ikkje stort atte no lægger. Dæi sæie at alle dæi fiskane så æ dær dæi ha ~~æix~~ en sjukdån å dæ æ ikkje nettup så sæ skulle vera.

(Husker du da din mor kom over?) Ja, ho kån samma åre så han far, men dæi vart ikkje kjende me ~~ixæix~~ hinan før ~~æixæix~~ elle omtrint atten hundrede å tre elle fire å ^{førti} søtti (? seksti). Fåreldrene på begge sier kån te Quebec å opp Saint Lawrence-røveren. -- Da e å æit ænggels or. Foreldrena te ^{ho} mor kån te Chicago, å så ræiste ~~æix~~ di ^{frao} ~~æix~~ Chicago te Galena, Illinois å ~~æixæix~~ pao jærnbanen å derifrao opp Mississippi-røveren, te di kån te Vernon County, Wisconsin. Fåreldrene has far kån te Milwaukee.